

Protokollsbilaga D

Direktionens protokoll 090526, § 10

PM

DATUM: 2009-05-18
AVDELNING: Avdelningen för kapitalförvaltning / Avdelningen för finansiell stabilitet
HANDLÄGGARE: Jan Schüllerqvist
HANTERINGSKLASS:

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

DNR 2009-499-KAP

■ Tillhandahållande av centralbankskonton

Bakgrund

Den som kan ha inlåning i Riksbanken har denna i någon typ av centralbankskonto, vilket brukar kallas att ha tillgång till centralbankspengar. Inlåning i centralbanken har några påtagliga fördelar framför inlåning i privata banker nämligen att kreditrisken och likviditetsrisken är mycket mindre. I Sverige är dessa risker närmast obefintliga.

Centralbankskonton efterfrågas av olika institut, och i vissa fall kräver centralbanker och tillsynsmyndigheter att konton i centralbanken används för vissa transaktioner. Detta är exempelvis fallet vad gäller värdepappersavveckling. Riksbanken tillhandahåller centralbankskonton i en begränsad omfattning. Det finns två typer av inlåning i Riksbanken. Den ena typen är inlåningskonton, s.k. lorokonton, som Riksbanken av tradition tillhandahållit till andra centralbanker och vissa offentliga internationella finansiella institutioner. Behållningen på dessa konton är normalt ganska liten, och därför betalar Riksbanken i princip ingen ränta på dessa konton. Denna typ av konton används även av vissa RIX-deltagare för att under dagen ställa säkerheter till den danska och norska centralbanken.

Den andra typen är inlåning på konto i RIX. Detta kan avse inlåning under dagen på de konton som används för betalningssystemet RIX, eller inlåning på konto över natten, vilket innebär utnyttjande av Riksbankens stående inlåningsfacilitet. Dessa konton är endast tillgängliga för RIX-deltagare.

Det finns även särskilda konton som är knutna till RIX. Idag finns det sådana konton som används för värdepappersavveckling. Hanteringen av dessa konton sköts av operatören av det svenska värdepappersavvecklingssystemet i enlighet med ett uppdragsavtal med Riksbanken.

Riksbanken har nu från olika institut fått framställningar att Riksbanken ska tillhandahålla centralbankskonton och därigenom möjliggöra inlåning i Riksbanken i större omfattning än som nu är fallet. Dessa framställningar avser dels inlåning på s.k. lorokonton, dels inlåning på särskilda konton knutna till RIX.

Överväganden

■ Att inlåning i centralbanken är en riskfri tillgång gör att det efterfrågas i situationer där ett institut inte vill att dess tillgångar ska vara utsatta för risk. Andra finansiella institut, t.ex. privata banker, kan inte tillhandahålla motsvarande riskfria tillgång.

Det finns för närvarande en strävan att på olika sätt minska riskerna i det finansiella systemet. Ett exempel på detta är tillkomsten av centrala motparter för att hantera transaktioner med olika finansiella instrument. Det ligger i Riksbankens intresse att möjliggöra för institut som främjar stabiliteten i det finansiella systemet att begränsa risken i sina tillgångar genom att öppna inlåningskonton i Riksbanken.

De särskilda till RIX knutna konton som finns idag, har öppnats för att de bedöms öka säkerhet och effektivitet i värdepappersavvecklingssystemet. I detta fall har systemstabiliteten varit avgörande för Riksbankens beslut att tillhandahålla konton. Även för andra typer av transaktioner finns det dock en efterfrågan av centralbankskonton för att dessa ska kunna genomföras. Om dessa främjar effektiviteten i betalningssystemet ligger det inom Riksbankens uppdrag att underlätta sådana transaktioner.

Om det finns skäl som talar för att hanteringen när det gäller lorokonton eller särskilda till RIX knutna konton inte bör ske inom Riksbanken, bör Riksbanken kunna träffa uppdragsavtal om administrationen av dessa konton. Riksbanken har redan idag träffat uppdragsavtal med en tredje part om administration av Riksbankskonton.

Konto i Riksbanken ska bara tillhandahållas i den utsträckning det kan bedömas att det finns ett behov av just centralbankskonton. Om Riksbanken ska öppna inlåningskonton i en större utsträckning än som nu sker, förutsätter detta även att det inte uppstår andra negativa effekter för Riksbanken. Detta gäller bl.a. för den operativa penningpolitiken, för administration och för redovisning. Detta kan innebära behov av begränsningar av såväl antal konton som behållningen på dessa konton. Principiellt bör kontoarrangemangen ske på ett sätt som innebär att Riksbankens kostnader blir täckta. I den utsträckning som Riksbanken tillgodogör sig ränta till följd av inlåningen, bör det vara möjligt att betala ränta för inlåningen. Räntan kan dock aldrig vara högre än Riksbankens inlåningsränta.

Inom ramen för de principer som redovisas ovan, ska det vara chefen för avdelningen för kapitalförvaltning som beslutar om såväl allmänna regler för konton i Riksbanken, som tillämpningen för enskilda institut. Sådana beslut fattas efter samråd med cheferna för avdelningen för finansiell stabilitet och för avdelningen för penningpolitik.

Förslag till beslut

Direktionen föreslås besluta

att inlåningskonto i Riksbanken kan tillhandahållas om det är motiverat av stabilitets- eller effektivitetsskäl, och under förutsättning att det inte påverkar Riksbankens möjlighet att utföra sina uppdrag negativt,

att Riksbanken kan träffa uppdragsavtal om administrationen av sådana konton,

att Riksbanken kan betala ränta på dessa konton, och

att beslut om såväl allmänna villkor för inlåningskonton som tillämpning för enskilda institut fattas av chefen för avdelningen för kapitalförvaltning, efter samråd med cheferna för avdelningen för finansiell stabilitet och avdelningen för penningpolitik.